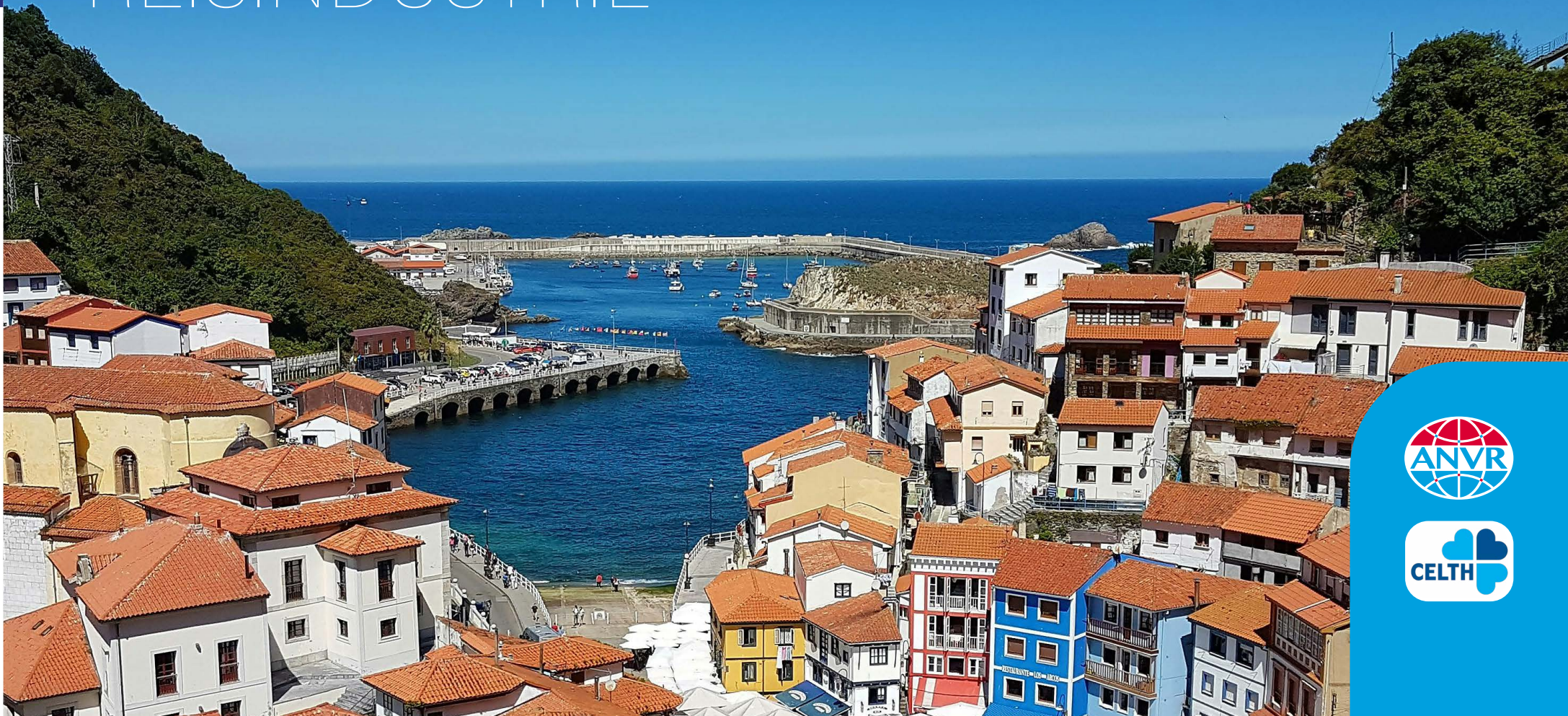
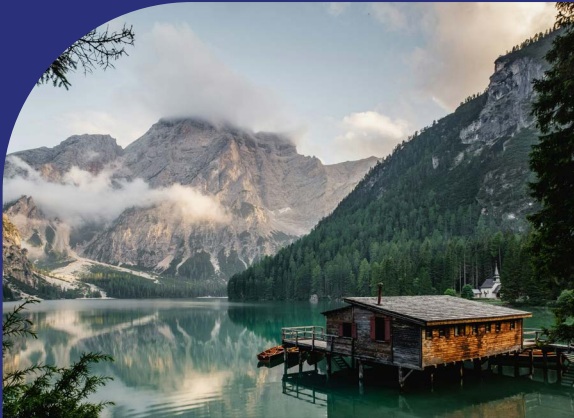

OP WEG NAAR EEN TOEKOMSTBESTENDIGE REISINDUSTRIE

INHOUD

INLEIDING

Reizen is een essentieel onderdeel geworden van onze identiteit. Dat heeft ons veel gebracht: we kennen de wereld beter en zijn meer multicultureel en mondialer geworden. Onze reizen zijn daarmee een drijfveer van avontuur, ontdekking, welvaart en geluk voor vele reizigers. Het brengt ondernemers bij elkaar, versterkt de band tussen mensen uit verschillende landen en het helpt ons om de wereld beter te begrijpen.

Tegelijkertijd groeit de impact van onze reizen. We zien de gevolgen van klimaatverandering en ondervinden de effecten op onze reisbestemmingen. Daarom willen wij – de ANVR en de Nederlandse reisorganisaties – nu inzetten op duurzaamheid. Op die manier kunnen we ervoor zorgen dat we kunnen blijven reizen, ook in de toekomst, en ondergaan we een transformatie naar een reisindustrie waarin duurzaamheid, gelijkheid en inclusiviteit de norm zijn. Zo helpen we niet alleen mee om het klimaatprobleem op te lossen, we verbeteren ook de kwaliteit van onze reizen, en zorgen dat we in de toekomst kunnen blijven ondernemen.

We zijn al hard aan het werk om de reisindustrie toekomstbestendiger te maken, maar beseffen dat er nog veel te doen is. Daarom hebben we, samen met het Centre of Expertise in Leisure, Tourism & Hospitality, deze visie ontwikkeld. Hierin worden onze duurzaamheidsambities voor 2030 en 2050 beschreven, samen met de guiding principles die daarbij ons kompas vormen voor het versnellen van onze duurzaamheids-transformatie. De visie vormt het begin van een reeks activiteiten en initiatieven. We gaan meteen aan de slag om onze doelstellingen uit te werken en plannen te maken om snel ingrijpende duurzaamheidsverbeteringen door te voeren.

Als reisbranche omarmen we inclusiviteit en stimuleren begrip voor elkaar en voor diverse culturen. Te midden van groeiende polarisatie streven wij ernaar om via toerisme niet alleen verbinding te creëren, maar ook een positieve kracht te zijn in de samenleving. Op deze manier ondergaan we een transformatie naar een toekomstbestendige reisindustrie waarin duurzaamheid, gelijkheid en inclusiviteit de norm zijn.

“Als reisbranche omarmen we inclusiviteit en stimuleren we begrip voor elkaar en voor diverse culturen”

AMBITIE EN BASISPRINCIPES

2.1 | Ambitie

In 2050 hebben we de volgende ambitie waargemaakt:

De Nederlandse reisindustrie heeft een **positieve impact**. We creëren **sociale, ecologische en economische waarde**, zowel in eigen land als op onze bestemmingen. We werken volledig **transparant** en tonen **leiderschap door de keten heen**.

Deze ambitie realiseren betekent direct beginnen en versnellen met het verkleinen van onze negatieve impact op het klimaat en het vergroten van onze positieve impact op reisbestemmingen. Dit doen we met elkaar binnen het gezamenlijk vastgestelde kader van deze visie. Zo kunnen reisorganisaties verduurzamen op een manier die bij hen past. Zij hebben immers elk een eigen startpunt, uitdagingen en mogelijkheden.

Op basis van de visie maken we in 2024 een concreet plan om onze doelen te bereiken. Voor het bepalen van onze doelstellingen sluiten we aan bij bestaande publicaties¹. We nemen 2019, het laatste jaar voor de COVID 19 pandemie en het referentiejaar in het rapport [‘Envisioning 2030’](#), waarin wordt uitgelegd hoe we aan de doelen van de door de ANVR ondertekende Glasgow Declaration kunnen voldoen.

Ons eerste meetpunt is 2030. We hebben dan concrete stappen gezet en zijn structureel op weg om onze duurzaamheidstransformatie te verwezenlijken.

Onze emissiereducties^A zijn in lijn met de Glasgow Declaration en we hebben significante voortgang geboekt met verduurzaming binnen onze waardeketen en in reisbestemmingen. Deze ambities worden in

hoofdstuk 3 geconcretiseerd. In 2030 hebben we internationaal een voortrekkersrol en helpen ook andere partners.

In het jaar 2050 hebben we onze ambitie bereikt. Dit betekent dat de Nederlandse reisindustrie is getransformeerd tot een duurzame industrie, met netto-nul emissie uitstoot, transparante en sociale ketens en een aanbod dat bijdraagt aan het welzijn van reizigers en betere zakenrelaties, de sociale, economische en ecologische kwaliteit van reisbestemmingen en het welzijn van bewoners.

“In 2030 hebben we internationaal een voortrekkersrol en helpen ook andere partners”

^A ANVR heeft zich gecommitteerd aan de Glasgow Declaration. Deze richt zich op CO2, net zoals andere gangbare science-based emissiereductiedoelen. Dit kan veranderen in de nabije toekomst op basis van nieuwe inzichten binnen de klimaatwetenschap. ANVR zal daarom in 2024 vaststellen of CO2 of CO2e gekozen wordt als uitgangspunt.

2019

- Dit wordt het referentiejaar om voortgang te meten en mee te vergelijken

2024

- Visie voor een toekomstbestendige Nederlandse reisindustrie
- SMART doelstellingen ontwikkeld voor sociaal, duurzaam en transparant aanbod in de keten en behoud en regeneratie van reisbestemmingen
- Backcasting voor verschillende typen reisorganisaties om tot concrete doelstellingen te komen voor elk focusgebied

2030

- Reisindustrie volgt het Tourism Decarbonisation scenario uit het Envisioning 2030 rapport, en heeft de doelen die hierin gesteld zijn gehaald
- Inzichten in sociale en ecologische duurzaamheid in keten worden meegenomen bij productontwikkeling
- Sociale en ecologische doelen zijn gehaald waardoor netto impact op reisbestemmingen is verbeterd
- ANVR en de Nederlandse reisindustrie helpen partners om de globale reisindustrie te transformeren

2050

- De Nederlandse reisindustrie is getransformeerd en heeft een positieve impact. Zij creëert sociale, ecologische en economische waarde, zowel in eigen land als op de bestemming en werkt volledig transparant met leiderschap door de keten heen

“ANVR en Nederlandse reisindustrie helpen partners om globale reisindustrie te transformeren”

2.2 Basisprincipes

Deze visie voor een toekomstbestendige reisindustrie is geworteld in enkele leidende basisprincipes. De *'Guiding Principles'* vormen de kernwaarden van waaruit we werken. Onze ambitie kan op termijn worden aangescherpt, maar onze basisprincipes liggen vast en zijn niet uitwisselbaar. Ze gelden nu, maar ook in 2030 en 2050 en zijn allemaal even belangrijk.

1 | NU VERANTWOORDELIJKHEID NEMEN

We nemen onze verantwoordelijkheid serieus. We wachten niet af maar handelen nu. Om onze klimaatambities waar te maken, zetten we in op een snelle overgang van 'compensatie'^B naar 'reductie in de gehele waardeketen' én we maken onze producten ecologisch en sociaal duurzamer.

2 | RECHTVAARDIG, SOCIAAL EN EERLIJK

We zorgen voor een sociale, eerlijke en rechtvaardige reisindustrie. We nemen niet alleen, maar geven ook terug aan de plaatsen die we bezoeken door deze mooier en duurzamer te maken en bij te dragen aan een betere kwaliteit van leven voor de mensen die er wonen en werken.

3 | LEIDERSCHAP MET EEN VOORBEELDROL VOOR DE GEHELE WAARDEKETEN

We tonen leiderschap en fungeren als rolmodel binnen de hele waardeketen. We nemen verantwoordelijkheid voor de impact van onze reizen. We luisteren naar onze partners binnen de keten, komen proactief met oplossingen om duurzaam te ondernemen en werken samen aan onze duurzame transformatie.

4 | TRANSPARANTIE EN EERLIJKHEID NAAR KLANTEN EN BELANGHEBBENDEN

We omarmen transparantie in onze communicatie met klanten en belanghebbenden, en doen niet aan greenwashing. We gebruiken objectieve normen en een gemeenschappelijke standaard om de impact van reizen te meten. Dit doen we aan de hand van concrete doelen, en we rapporteren hierover jaarlijks op een uniforme manier. Ook helpen we consumenten om andere keuzes te maken. We informeren hen actief over de impact van ons reisaanbod en leggen de nadruk op reizen die een positievere invloed hebben.

^B Carbon compensatie en neutralisatieprogramma's worden uitsluitend ingezet voor het opruimen van restemissies voorbij de gestelde near-term en long-term doelen, conform de internationale standaard voor het stellen van op klimaatwetenschap gestoelde emissiereductiedoelen

“We zorgen voor een sociale, eerlijke en rechtvaardige reisindustrie”

2 | AMBITIE EN BASISPRINCIPES

5 | INCLUSIEF EN COÖPERATIEF

We werken samen op een inclusieve en coöperatieve manier. Duurzaamheid wordt niet gezien als een unique selling point (USP) of als een middel om te concurreren, maar als een gezamenlijk doel waar iedereen aan bij draagt. We zetten gezamenlijk de noodzakelijke stappen naar verduurzaming. Hiertoe delen we onze kennis en expertise zoveel mogelijk met elkaar en met onze partners in de keten. Als er geen bereidheid is om te veranderen, zullen we actie ondernemen.

6 | AANSLUITEN BIJ EEN BREDERE MAATSCHAPPELIJKE TRANSFORMATIE

Toerisme en zakelijke reizen zijn een integraal onderdeel van de maatschappij en geen losstaande economische sectoren. Dit betekent dat we met onze reizen bij kunnen dragen aan brede maatschappelijke transformaties (circulaire economie, duurzaam voedsel, regeneratie van plaatsen). We proberen het wiel daarom niet opnieuw zelf uit te vinden, maar sluiten aan bij dergelijke transformaties en gebruiken bestaande, wetenschappelijk onderbouwde doelen en meetmethoden.

“We zetten
gezamenlijk de
noodzakelijke
stappen naar
verduurzaming”

3

AANDACHTSGEBIEDEN EN DOELSTELLINGEN

AANDACHTSGEBIEDEN EN DOELSTELLINGEN

Op basis van de ambitie zijn drie overkoepelende aandachtsgebieden vastgesteld. Als eerste het verminderen van emissies; de grootste uitdaging voor de reisindustrie. Als tweede het verduurzamen van activiteiten binnen de keten, waar de reisindustrie relatief veel invloed op kan uitoefenen. Als derde de impact op de reisbestemming. In tegenstelling tot de eerste twee, heeft de reisindustrie hier minder directe invloed op, maar als rolmodel binnen de eigen keten wel de verantwoordelijkheid om zich actief en aantoonbaar in te zetten voor toekomstbestendigheid van reisbestemmingen. Voor elk van de drie aandachtsgebieden zijn concrete doelstellingen benoemd voor 2030 en 2050.

3.1 | Onmiddellijke emissiereductie met als doel netto-nul emissies in 2050

TOELICHTING

Voor een toekomstbestendige reisindustrie is onmiddellijke reductie van broeikasgassen essentieel. Dit kunnen we bereiken, terwijl we economisch gezond blijven en de kwaliteit van ervaringen voor reizigers behouden. Zoals toegelicht in het rapport Envisioning 2030, kan het aantal verkochte reizen en overnachtingen groeien, mits de gemiddelde reisafstand afneemt en er een verschuiving plaatsvindt naar emissievrije vervoersmiddelen voor reizen naar, van en binnen reisbestemmingen.

ONS DOEL VOOR 2050

We hebben onze emissies gereduceerd naar netto-nul, op basis van een, op de laatste klimaatwetenschappelijke inzichten gebaseerd helder en gemeenschappelijk emissiereductiepad, zonder af te doen aan de kwaliteit van ervaringen. Zo hoeven reizigers niet te kiezen voor een duurzame reis, want alle reizen zijn duurzaam.

WAAR STAAN WE IN 2030?

In 2030 hebben we aanzienlijke absolute emissiereducties gerealiseerd. De klimaatimpact van reizen daalt aantoonbaar en structureel en is bijna gehalveerd t.o.v. 2019. Close-to-zero (zaken)reizen zitten in de lift, carboncompensatieprogramma's worden afgebouwd. We hebben een duidelijk plan voor ons gemeenschappelijk emissiereductie pad richting 2050, zodat we de doelstellingen van de Glasgow Declaration gaan halen.

“Voor een toekomstbestendige reisindustrie is onmiddellijke reductie van broeikasgassen essentieel”

UITDAGINGEN OM ONS DOEL TE BEREIKEN

- Verreweg de grootste groeiemarkt ligt bij reizen over relatief korte afstanden. Om deze markt op een duurzame manier te laten groeien, moeten aanbod, snelheid, boekbaarheid en beschikbaarheid van internationale trein- en busverbindingen sterk verbeteren.
- De reisindustrie is voor een groot deel afhankelijk van het mobiliteitsaanbod. Het is daarom cruciaal dat dit aanbod in zijn geheel verduurzaamt.
- Sustainable Aviation Fuels en technologische innovaties zullen een significante bijdrage moeten leveren aan het behalen van deze doelen. Het duurt echter nog jaren voordat deze voldoende beschikbaar zijn, dus gedrags- en aanbodsverandering blijven eveneens noodzakelijk.
- Zowel een gemeenschappelijke meetstandaard als een helder gezamenlijk reductie pad ontbreekt. Deze zijn noodzakelijk om voldoende emissiereductie te bereiken en hier transparant over te rapporteren.

ROL EN VERANTWOORDELIJKHEDEN ANVR EN DE REISORGANISATIES

- ANVR zet zich in haar (inter)nationale lobby in voor duurzamere reisopties en is kritisch op trends die afwijken van deze visie. Ze helpt reisorganisaties bij het herwaarderen van kwaliteit boven afstand^c en het verlengen van verblijven. ANVR moedigt leden aan om klimaatcompensatieprogramma's snel uit te faseren en werkt met reisorganisaties aan een gedeelde methodiek om in 2050 collectieve emissiereducties naar netto-nul te bewerkstelligen.
- Reisorganisaties verminderen structureel hun absolute emissies door het toepassen van carbon management binnen hun productportfolio en het aannemen van een "kwaliteit boven afstand" benadering. Zij verlagen zo hun broeikasgasuitstoot. In internationale discussies met andere reisorganisaties nemen zij het voortouw met betrekking tot globale emissiereducties van de reisindustrie en het tegengaan van greenwashing.

^c Het is mogelijk om aan de doelstellingen van de Glasgow Declaration te voldoen, met een groeiend aantal reizen, mits de gemiddelde afstand van deze reizen afneemt. Het herwaarderen van kwaliteit boven afstand is het communicatie- en marketingprincipe om dit mogelijk te maken. (Peeters, & Papp, 2023)

3.2 | Een sociaal, duurzaam en transparant aanbod in de gehele keten

TOELICHTING

Om de reisindustrie te transformeren zetten we onze maatschappelijke missie centraal in de bedrijfsvoering. We doen dit door concrete sociale en ecologische doelen op te stellen voor de eigen waardeketen, verantwoordelijkheid te nemen voor het realiseren van deze doelstellingen en volledig transparant hierover te zijn.

ONS DOEL VOOR 2050

Ieder product voor elk marktsegment is aantoonbaar 100% sociaal en ecologisch duurzaam. We betalen minimaal een 'living-wage' en zien toe op goede arbeidsomstandigheden. De gehele waardeketen is plasticvrij en bestaat uit onafhankelijk gecertificeerde leveranciers die voldoen aan de hoogste milieueisen (water, energie en afval). Plantaardig voedsel is de norm en dierenwelzijn is gewaarborgd.

WAAR STAAN WE IN 2030?

In 2030 hebben we - op basis van - een in 2024 te ontwikkelen methodiek en SMART doelstellingen, significante voortgang geboekt voor sociale en ecologische duurzaamheid op de hierboven genoemde onderwerpen. We rapporteren jaarlijks, op transparante wijze en volgens een gemeenschappelijke standaard.

UITDAGINGEN OM ONS DOEL TE BEREIKEN

- We missen inzicht in de waardeketen, en een heldere methodiek om hier transparant over te zijn.
- Het realiseren van een transformatie vereist gedeelde gemeenschappelijke urgentie en samenwerking binnen de gehele keten, Het kan ingewikkeld zijn (alle) partners mee te nemen op (alle) reisbestemmingen.

ROL EN VERANTWOORDELIJKHEDEN ANVR EN DE REISORGANISATIES

- De ANVR ondersteunt reisorganisaties bij het opstellen van concrete sociale en ecologische doelstellingen die passen bij de individuele bedrijfsvoering om hun waardeketen duurzaam te maken richting 2050, onder andere door het faciliteren van uniforme standaarden en rapportagemethodieken. Zij neemt ook een duurzaamheidsprotocol op basis van deze visie op in de lidmaatschapsvoorwaarde en ziet erop toe dat dit wordt nageleefd.
- Reisorganisaties vergroten het aanbod van duurzame reizen en communiceren eerlijk en transparant over de impact van hun producten naar reizigers en andere belanghebbenden.

“Om de reisindustrie te transformeren zetten we onze maatschappelijke missie centraal in de bedrijfsvoering”

3.3 | Bijdragen aan behoud en regeneratie van reisbestemmingen

TOELICHTING

Door bij productontwikkeling aandacht te besteden aan de kwaliteit van bestaande en nieuwe reisbestemmingen en reiservaringen hierop af te stemmen, kunnen we hoogwaardige ervaringen (blijven) bieden die welzijn bevorderen, bijdragen aan regeneratie, overtoerisme tegengaan en blootstelling aan klimaatrisico's verminderen. Het is belangrijk om hiervoor regelmatig te evalueren wat de belangrijkste uitdagingen zijn op specifieke reisbestemmingen en om samen te werken met onze partners op de bestemming.

ONS DOEL VOOR 2050

In bestaande reisbestemmingen werken we samen met belanghebbenden uit de bestemming en passen we onze producten aan om overtoerisme te voorkomen, mede door met korte en lokale ketens (netto) zoveel mogelijk sociale, ecologische en economische meerwaarde te bieden. Nieuwe reisbestemmingen worden alleen ontwikkeld als we met onze activiteiten aantoonbaar sociale, ecologische en economische meerwaarde kunnen bieden. Onze producten zijn er altijd op gericht om de 'essentie' en kwaliteiten van een bestemming te versterken. Dit betekent dat in 2050 toerisme en zakenreizen aantoonbaar bijdragen aan verbetering van de kwaliteit van plaats (flora, fauna, infrastructuur), lokaal welzijn (bewoners), beleven (toeristen en bewoners) en werken (bedrijven, werknemers) in alle reisbestemmingen.

WAAR STAAN WE IN 2030?

Op basis van in 2024 vastgestelde SMART doelstellingen hebben we in 2030 een concrete actie-agenda gemaakt met als doel, impactverbetering en het beperken van risico's voor klanten, bewoners en bedrijven op reisbestemmingen. We overleggen met belanghebbenden op de bestemming over hoe we onze impact kunnen verbeteren en passen binnen onze mogelijkheden onze producten aan.

UITDAGINGEN OM ONS DOEL TE BEREIKEN

- We begrijpen onvoldoende hoe toerisme en zakelijke reizen bij kunnen dragen aan betere kwaliteit van reisbestemmingen en hoe we problemen door continue groei kunnen verminderen, met name op overbezochte reisbestemmingen.
- Soms wordt nog gedacht dat impacts op reisbestemmingen buiten de invloedssfeer van de reisindustrie ligt. Hierdoor worden kansen gemist om reisbestemmingen toekomstbestendig te maken of te houden.

“Onze producten zijn er altijd op gericht om de 'essentie' en kwaliteiten van een bestemming te versterken”

ROL EN VERANTWOORDELIJKEDEN ANVR EN DE REISORGANISATIES

- De ANVR faciliteert een proces ter bevordering van samenwerking tussen reisorganisaties en reisbestemmingen om de impact van toerisme en zakelijke reizen te verbeteren en legt eventuele afspraken vast in richtlijnen of charters. Ook werkt zij samen met reisorganisaties om financieringsinstrumenten voor verduurzaming van de reisindustrie zo efficiënt en transparant mogelijk in te zetten.
- Reisorganisaties nemen gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het verbeteren van de kwaliteit van hun bestemmingen door het creëren van betekenisvolle ervaringen die inspelen op het unieke karakter van de bestemming voor wat betreft mensen, historie, cultuur, natuur en landschap.

“Soms wordt nog gedacht dat impacts op reisbestemmingen buiten de invloedssfeer van de reisindustrie ligt”

4

WERKEN VANUIT GEZAMENLIJKE VERANTWOORDELIJKHEID

WERKEN VANUIT GEZAMENLIJKE VERANTWOORDELIJKHEID

De ANVR en de reisorganisaties werken gezamenlijk aan een toekomstbestendige industrie. Naast de al eerdergenoemde rollen en verantwoordelijkheden voor de verschillende aandachtsgebieden, zijn er ook een aantal rollen en verantwoordelijkheden die gelden voor alle aandachtsgebieden:

Algemeen

ANVR

- Verzamelt en deelt kennis om reisorganisaties en hun partners te helpen duurzaam te ondernemen;
- Brengt op eenduidige en vergelijkbare wijze informatie ter verduurzaming van de reisindustrie samen (met een 'centraal systeem' (bv. database) om voortgang te rapporteren en te monitoren en voor het delen van best practices en leerervaringen);
- Ontwikkelt en beheert een instrument ter financiering van initiatieven voor verduurzaming van de reisindustrie (bv. gezamenlijk fonds);
- Faciliteert het opzetten van charters en of richtlijnen als die nodig zijn om gezamenlijk acties en/of communicatie te coördineren;
- Zet met haar communicatie en lobbyactiviteiten in op vergroting van mogelijkheden voor verduurzaming (m.n. duurzame mobiliteit).

ANVR REISORGANISATIES

- Rapporteren jaarlijks transparant en uniform over duurzaamheid op basis van gezamenlijk bepaalde standaarden;
- Nemen deel aan het door de ANVR ingestelde financieringsinstrument of een soortgelijk instrument ter financiering van verduurzaming van de reisindustrie;
- Beschouwen duurzaamheid niet als een concurrentiemiddel, maar een vereiste om vanuit samenwerking toekomstbestendig te kunnen ondernemen en dat niet-duurzaam gedrag negatief afstraalt op branchegenoten en zo een goede samenwerking onder druk zet.

“ANVR verzamelt en deelt kennis om reisorganisaties en hun partners te helpen duurzaam te ondernemen”

AAN DE SLAG

Deze visie wijst ons de weg naar een duurzamere manier van reizen en werken. Het is een grote uitdaging, maar we zijn vastbesloten om de reisindustrie te transformeren. Zo kunnen we wereldwijd een leidend en inspirerend voorbeeld zijn door te laten zien dat verandering en verduurzaming mogelijk is.

Samenwerking is essentieel om onze doelen te bereiken. We begrijpen dat de diverse leden van de Nederlandse reisindustrie op verschillende manieren aan de gestelde doelen kunnen voldoen. Daarom organiseren we op basis van deze visie een reeks backcasting sessies voor verschillende groepen ANVR-reisorganisaties, waarin we specifiek kijken naar manieren hoe deze groepen de doelen uit deze visie kunnen bereiken.

De concrete doelen in deze visie zijn gericht op de periode tot 2030, maar het werk start nu! We gaan per direct aan de slag met het verminderen van onze emissies, nemen verduurzaming integraal op in onze productontwikkeling en communicatie, starten met het inventariseren van onze ketens en gaan het gesprek aan op onze reisbestemmingen. We zullen ook jaarlijks tijdens algemene ledenvergaderingen updates geven over onze prestaties en aangeven wat er nog moet gebeuren om onze doelen te bereiken.

Zoals in de inleiding aangegeven vraagt het om een behoorlijke inspanning van alle betrokkenen om de visie te realiseren. Vandaar ook een appèl van de ANVR aan haar leden om zich aan deze visie te committeren en om gezamenlijk de stappen uit te werken die achtereenvolgens gezet moeten worden om deze berg te beklimmen.

“De concrete doelen in deze visie zijn gericht op de periode tot 2030, maar het werk start nu!”

VERKLARENDE WOORDENLIJST

BACKCASTING

Een planningsmethode waarbij men begint met een gewenste toekomstige situatie en vervolgens stappen terug in de tijd identificeert om te bepalen hoe die gewenste toekomst kan worden bereikt.

CARBONCOMPENSATIEPROGRAMMA'S

Initiatieven die bedrijven in staat stellen om de uitstoot van broeikasgassen die ze niet kunnen vermijden te compenseren door te investeren in projecten die de emissies elders verminderen of absorberen.

GREENWASHING

Het misleidend presenteren van een product, dienst of bedrijf als milieuvriendelijk of duurzaam, terwijl dat niet overeenkomt met de werkelijke praktijken en prestaties op het gebied van duurzaamheid.

KWALITEIT-BOVEN-AFSTANDBENADERING

Het herwaarderen van kwaliteit boven afstand kan als communicatie en marketingprincipe worden ingezet, om de perceptie, dat verre reizen meer status hebben dan kortere reizen, tegen te gaan.

LIVING-WAGE

Loon dat toereikend is om in de basisbehoeften te voorzien, zoals voedsel, onderdak, kleding en gezondheidszorg en om deel te nemen aan het sociale en economische leven van de samenleving.

EMISSIEREDUCTIEPAD

Een strategisch plan dat maatregelen en doelstellingen beschrijft om de uitstoot van verontreinigende stoffen of broeikasgassen te verminderen.

NETTO-NUL

Het punt waarop de totale uitstoot van broeikasgassen gecompenseerd wordt door maatregelen die de emissies verminderen of compenseren, zodat er uiteindelijk geen extra broeikasgassen aan de atmosfeer worden toegevoegd.

OVERTOERISME

Situatie waarin toerisme op een bestemming, of delen ervan, de levenskwaliteit van bewoners en/of de ervaring van bezoekers op een negatieve manier te sterk beïnvloedt³.

BRONNEN

- 1 European Commission. (2022). Transition pathway for tourism. European Commission; UNWTO (2021) Glasgow declaration: A commitment to a decade of tourism climate action; UNWTO. Peeters, P. & Papp, B. (2023). Envisioning Tourism in 2030 and Beyond The changing shape of tourism in a decarbonising world
- 2 Peeters, P. & Papp, B. (2023). Envisioning Tourism in 2030 and Beyond The changing shape of tourism in a decarbonising world. The Travel Foundation
- 3 World Tourism Organization (UNWTO) (2018), 'Overtourism'? – Understanding and Managing Urban Tourism Growth beyond Perceptions.

Dit rapport is opgesteld in opdracht van het bestuur van de ANVR. De tekst is samengesteld door de Stuurgroep Duurzaamheid, in samenwerking met CELTH, Centre of Expertise in Leisure, Tourism & Hospitality.

Namens CELTH zijn betrokken:

- Dr. Ko Koens (Breda University of Applied Sciences, Inholland)
- Dr. Harald Buijtendijk (Breda University of Applied Sciences)
- Dr. Albert Postma (NHL Stenden | ETFI)

Februari 2024

